

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220010197
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6220010197.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M., a sudcov Mgr. Jána Bednára a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD., v trestnej veci obžalovaného S. C., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. marca 2021 v Banskej Bystrici odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 3T/82/2020-294 zo dňa 18. januára 2021, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e) Trestného poriadku zrušuje rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 3T/82/2020 zo dňa 18. 01. 2021 v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám takto rozhodol:

obžalovaný S. C., nar. XX. XX. XXXX vo C. J., trvale bytom H. I. XXX, t. č. ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica,

sa uznáva za vinného, preto že

od presne nezisteného dňa v období minimálne posledných piatich rokov až do dňa 18. 05. 2020 v obci H. I. okres C. J. takmer denne v rodinnom dome č. XXX, ktorého vlastníkom sú X. C. a H. C., ktorí sú jeho rodičmi a kde bývajú v spoločnej domácnosti, pričom S. C. má tam aj trvalý pobyt, požaduje od X. C. a H. C. finančnú hotovosť na kúpu alkoholu a cigariet, pričom kričí a vulgárne nadáva na nich a to na X. C., že je „kokot“ a na H. C., že je „kurva, krava sprostá“, pričom keď mu odmietali vyhovieť, tak X. C. fyzicky napádal tak, že mu dával facky a kričal na neho napr.: „dáš mi alebo nie, dokedy mám čakať, hýb sa, daj mi rýchlo peniaze, hlavu Ti otrieskam o stenu“ a H. C. postavil pred zrkadlo v kúpeľni, nech sa pozrie ako vyzerá, kedy ju zároveň kopol do oblasti bedra, chytil ju oboma rukami za odev, triasol ňou a následne ju pustil na zem, kedy si udrela hlavu, X. C. a H. C. kričal, že ak mu nedajú peniaze, tak matku podreže, X. C. a H. C. v strachu a z obavy pred jeho agresívnym správaním, v snahe ochrániť si svoju bezpečnosť, takmer denne S. C. dávali svoje finančné hotovosti pre jeho potreby, čo u X. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. I. XXX a H. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. I. XXX dochádzalo k psychickému a fyzickému utrpeniu, avšak k zraneniu u X. C. a H. C., ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie nedošlo,

čím spáchal

zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Za to sa odsudzuje:

Podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona súd obžalovanému ukladá ochranné opatrenie - ochranné protialkoholické liečenie.

Podľa § 74 ods. 1 Trestného zákona sa ochranné protialkoholické liečenie vykoná ústavnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 3T/82/2020 zo dňa 18. 01. 2021 bol obžalovaný S. C. uznaný za vinného zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Za to bol obžalovaný odsúdený podľa § 360 ods. 2, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d), § 74 ods. 1 Trestného zákona mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku zahlásil intervenujúci prokurátor odvolanie priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, a to proti výroku o vine aj treste, ktoré písomne odôvodnil podaním zo dňa 09. 02. 2021. V odvolaní v podstate uviedol, že okresný súd pochybil a nepostupoval v súlade so zákonom, keď skutok uvedený v obžalobe prekvalifikoval na prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného zákona. Podľa jeho názoru po vykonanom dokazovaní mal súd skutok správne kvalifikovať ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, pretože obžalovaný ako trestne zodpovedná osoba vedome po požití alkoholických nápojov spôsobil svojej matke Helene C. a otcovi X. C. najmä fyzické a psychické utrpenie a to bitím, kopaním, údermi, ponižovaním pohrdavým zaobchádzaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a stresu, citovým vydieraním a iným správaním, ktoré ohrozuje ich fyzické a psychické zdravie a obmedzuje ich bezpečnosť, a to po dlhší čas. Uvedené konanie obžalovaného trvá posledných 5 rokov, pričom v poslednom období sa zintenzívňovalo a to až do 18. 05. 2020, kedy bol obžalovaný vzatý do väzby. Z protiprávneho konania bol obžalovaný v prípravnom konaní jednoznačne usvedčovaný predovšetkým výpoveďou poškodeného X. C., ktorý popísal prežitú udalosť konštantne a nemenne v porovnaní s trestným oznámením. Taktiež v zhode s jeho výpoveďou je aj výpoveď poškodenej H. C.. Ich vierohodnosť je potvrdená aj znaleckým skúmaním znalkyňou N. K. H. z odboru psychológie. Z protiprávneho konania je obžalovaný usvedčovaný aj výpoveďami svedkov J. F., bývalej družky obžalovaného, W. J., starostom obce H. I., X. C., bratom obžalovaného, a aj ml. K. C., ktorý bol priamym svedkom protiprávneho konania obžalovaného. V neprospech obžalovaného je aj fakt, že poškodení na obžalovaného podali trestné oznámenie už aj v minulosti, avšak vzhľadom na skutočnosť, že neskôr svoju výpoveď v snahe pomôcť synovi vyhnúť sa

trestnému stíhaniu (obdobne ako aj v prejednávanej veci) zmenili, preto bola vec vedená na Odbore všeobecnej vnútornej správy ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Ďalej poukázal na znalecký posudok N.. U. J., zo záverov ktorého vyplýva, že poškodený X. C. trpí depresiou, ktorá dosahuje ťažkú mieru a vyplýva z konania obžalovaného, ktoré malo negatívny dopad na kvalitu života poškodeného, pričom mu spôsobovalo psychické utrpenie, obavy z opakujúceho sa správania, pričom akcieschopnosť poškodeného bola znížená vekom, aj citovým vzťahom k obžalovanému, a do určitej miery aj mierumilovnosťou, snahou vyhnúť sa konfrontáciám a hádkam. Poškodený sa stal depresívny, bezmocný, plnil požiadavky až do doby, keď strach o syna prevážil strach z neho. Znalčka tiež vypracovala znalecký posudok aj na poškodenú H. C., kedy uviedla, že konanie obžalovaného negatívne ovplyvňovalo kvalitu života poškodenej, pričom u nej síce znalčka nezistila príznaky traumy, ale zistila u poškodenej zvýšenú nervozitu a mierne až stredne ťažkú depresiou, nakoľko sa v predmetnej veci jednalo o dlhodobé škodlivé pôsobenie obžalovaného. Záverom uviedol, že samotný obžalovaný v úvode výsluchu na hlavnom pojednávaní uviedol, že jeho konanie mohlo u poškodených vzbudiť strach a pociťovali to ako určité príkorie, ktorého sa mal dopúšťať. Preto navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

K podanému odvolaniu sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu, pričom v písomnom podaní v podstate uviedol, že okresný súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu veci, z vykonaného dokazovania, z právneho názoru jeho obhajcu, ako aj z ustanovení Trestného zákona. Okresný súd správne vyhodnotil okolnosti jeho prípadu, k spáchanému skutku sa priznal a úprimne ho oľutoval. Doteraz viedol riadny život, v tomto prípade išlo len o skratové konanie. Podľa neho okresný súd správne prihliadol aj na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, tiež na jeho pomery a na jeho osobu, a správne dospel k záveru, že jeho konanie nenaplnilo znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ale naplnilo znaky prečinu nebezpečného vyhrážania. Ohľadne uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov uviedol, že tento trest postačuje na jeho prevýchovu a nápravu. Preto navrhol, aby krajský súd odvolanie okresného prokurátora v celom rozsahu zamietol.

Zástupca krajského prokurátora na verejnom zasadnutí navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok z dôvodov uvedených v písomnom odvolaní a aby vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí uviedol, že považuje napadnutý rozsudok za správny, pričom poukázal na to, že ak by krajský súd zamietol odvolanie okresného prokurátora, po vykonaní trestu by obžalovaný nastúpil na protialkoholické liečenie, teda by naďalej nebol doma.

Obžalovaný v rámci verejného zasadnutia uviedol, že nikdy nepopieral, že medzi nimi v domácnosti boli hádky kvôli alkoholu, ale nikdy na rodičov nevztiahol ruku, ani na svojho syna, ktorého mal 9 rokov v starostlivosti. Lútuje, čo sa stalo, vždy po hádke, keď vytriezvel, prosil rodičov o odpustenie. Povedali mu, že mu odpúšťajú, ale on si nikdy neodpustí.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 ods. 1 Trestného poriadku, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1. V tejto súvislosti odvolací súd zistil, že odvolanie prokurátora je dôvodné.

Krajský súd na úvod konštatuje, že prvostupňový súd v rámci hlavného pojednávania vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie, a to tak vo vzťahu k výroku o vine, treste,

ako aj výroku o ochrannom opatrení. Na základe vykonaného dokazovania však dospel k nesprávnym právnym záverom.

Poškodený X. C. na hlavnom pojednávaní vypovedal v podstate zhodne so svojou výpoveďou z prípravného konania, ako aj v súlade so skutočnosťami, ktoré uvádzal v trestnom oznámení. Pri odstraňovaní rozporov v jeho výpovediach poškodený uviedol, že nepopiera to, čo vypovedal v prípravnom konaní, len vysvetľoval príčinu, prečo sa tak obžalovaný správal. Taktiež poškodená H. C. zotrvala na svojej výpovedi z prípravného konania a bližšie opísala niektoré okolnosti spolužitia s obžalovaným. Na hlavnom pojednávaní boli v súlade s § 263 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku (v zápisnici o hlavnom pojednávaní chybne uvedený § 261 ods. 1 Trestného poriadku) prečítané zápisnice o výpovedi svedkov z prípravného konania, a to J. F., X. C. ml., C. D., W. J., K. K. a mal. K. C., pričom aj z týchto výpovedí vyplynulo, že obžalovaný sa dopustil skutku tak, ako bol uvedený v obžalobe. Zo záverov znaleckých posudkov, ktoré boli na hlavnom pojednávaní prečítané, je zrejmé, že poškodený X. C. trpí depresiou, ktorá dosahuje ťažkú mieru, konanie obžalovaného malo negatívny dopad na kvalitu života poškodeného, pričom mu spôsobovalo psychické utrpenie, ako aj obavy z opakujúceho sa správania. Taktiež konanie obžalovaného negatívne ovplyvnilo kvalitu života poškodenej H. C., u poškodenej znalkyňa zistila zvýšenú nervozitu a mierne až stredne ťažkú depresiu, nakoľko sa v tejto veci jednalo o dlhodobé škodlivé pôsobenie obžalovaného.

Na naplnenie základne skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby nebude postačovať len ojedinelé, osamotené, či jednorazové konanie, ale bude nevyhnutná určitá hromadnosť, či sústavnosť konania páchatel'a. Znak, či pojem „fyzické alebo psychické utrpenie“ je pritom nutné definovať tak, že ide o fyzické alebo duševné bolesti, ktoré ovplyvňujú alebo sťažujú obvyklý život poškodenej (týranej) osoby (podstatne narúšajú kvalitu života poškodenej osoby) a netrvajú celkom krátky, prechodný čas. Teda musí ísť o určitú sústavnosť (trvalosť) konania popísaného v písmenách a) až e) § 208 ods. 1 Trestného zákona, ktoré práve svojou bezohľadnosťou, hrubosťou, či bolestivosťou pociťuje poškodená osoba ako fyzické alebo psychické utrpenie. Len takáto definícia následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby odlišuje tento trestný čin od iných trestných činov (napr. aj od trestného činu nebezpečného vyhrážania, ktorý taktiež môže spôsobovať fyzické alebo psychické utrpenie poškodenej osobe). Z uvedeného vyplýva, že pri základnej skutkovej podstate trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona platí, že „týranie“ (t. j. spôsobenie jeho následku vo forme fyzického alebo psychického utrpenia) nie je a nikdy ani nemôže byť len jednorazové, či osamotené konanie, ktoré pozostáva napr. len z ojedinelých nadávok, či urážok, prípadne len z ojedinelého fyzického, či verbálneho útoku na poškodenú osobu. Musí ísť o trvalejšie (sústavnejšie) konanie, ktoré sa opakovane vyznačuje určitým hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním, či správaním a tým, že sa pravidelne opakuje, spôsobuje poškodenej osobe psychické, prípadne aj fyzické útrapy. Podstatou týrania a jeho následku vo forme psychických alebo fyzických útrap teda je, že ide o určitý čas trvajúce zlé zaobchádzanie, ktoré spravidla pozostáva z rôznych útokov proti týranej osobe, pričom nie je nutné, aby všetky, či niektoré z nich, vyústili napr. do ublíženia na zdraví (prípadne, aby napíňali samé osebe znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví, resp. iného trestného činu), teda útoky, ktoré sú uvedené v písm. a) až e) nemusia samostatne vôbec napíňať znaky skutkovej podstaty trestného činu. Kvalifikačným hľadiskom následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo forme fyzického alebo psychického utrpenia je preto jeho hromadnosť (či trvalosť), teda to, že útoky sú opakované (či sústavné) a práve táto opakovanosť spôsobuje fyzické, či psychické utrpenie poškodenej osoby, ktoré nie je len celkom krátkeho, prechodného charakteru.

Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že obžalovaný svojím konaním, ktoré trvalo minimálne posledných 5 rokov, spôsoboval poškodeným (svojim rodičom) najmä psychické utrpenie, a to hlavne ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu, citovým vydieraním, pričom takéto jeho správanie ohrozilo fyzické a psychické zdravie poškodených a obmedzilo ich bezpečnosť. Nepochybne bol konaním obžalovaného naplnený aj následok trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby v podobe psychického utrpenia, čo bolo potvrdené aj vykonaným znaleckým dokazovaním. Z uvedeného je potom zrejmé, že okresný súd pochybil, keď po vykonanom dokazovaní skutok uvedený v obžalobe právne kvalifikoval ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného zákona.

Čo sa týka výroku o treste, krajský súd poznamenáva, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Okrem ďalších skutočností, na ktoré je súd povinný pri ukladaní trestu prihliadať, patrí aj osoba páchatela, pomery páchatela (majetkové, rodinné, osobné), či možnosť jeho nápravy. Primeranosť a individualizácia trestu tak núti súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a teda bráni mechanickému postupu pri rozhodovaní o treste. Súd aj pri aplikácii § 39 ods. 1 Trestného zákona musí zohľadniť okolnosti prípadu alebo pomery páchatela. V zmysle § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Krajský súd tak pri výmere trestu prihliadol na všetky skutočnosti, na ktoré bol v zmysle § 34 Trestného zákona povinný prihliadať, a dospel k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere troch rokov je pre ochranu spoločnosti, nápravu páchatela, ako aj z pohľadu generálnej a individuálnej prevencie postačujúci, pričom dostatočne zabezpečí jeho prevýchovu a zároveň takýto trest postihuje len obžalovaného. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na postoj obžalovaného k prejednávanej trestnej veci, jeho úprimné oľutovanie a snahu o nápravu, kedy chce absolvovať ochranné liečenie a v budúcnosti viesť riadny život, a zároveň súd pri výmere trestu prihliadol aj na aktuálny postoj poškodených (rodičov obžalovaného) k jeho osobe a prejednávanému prípadu. Obžalovaný bol síce v minulosti súdne trestaný, avšak odsúdenie z roku 2012 má zahladené, teda sa na neho v zmysle zákona hľadí, ako keby nebol odsúdený.

V súlade so závermi znaleckého dokazovania napokon krajský súd uložil obžalovanému aj ochranné opatrenie, a to ochranné protialkoholické liečenie, ktoré sa vykoná ústavnou formou. Bude teda výlučne na obžalovanom, či túto šancu využije a do budúcnosti sa vyvaruje požívania alkoholických nápojov, ktoré okrem iného, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, majú aj negatívny dopad na jeho zdravie.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností preto krajský súd v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku po zrušení napadnutého rozsudku sám vo veci rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Rozhodnutím krajského súdu nebolo porušené ani ustanovenie § 322 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, keďže prokurátor skutok uvedený v obžalobe právne kvalifikoval ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.